

Statsbudsjettet 2018 – Høringsnotat

Øyelegene har i dag ansvar for oppgaver som primærhelsetjenesten kan løse. Dagens arbeidsdeling sørger ikke for pasientenes behov for tilgjengelighet hos øyelege. Optikere bør avlaste spesialisthelsetjenesten slik at øyelegene kan ta seg av menneskene med de mest alvorlige øyehelseplagene.

Statsbudsjettet 2018

Norges Optikerforbund er positive til regjeringens forslag om å la optikere ansatt på sykehus bli en del av den innsatsstyrte finansieringen i sykehusene (ISF). Forslaget gjør det mer attraktivt å ansette optikere på øyeavdeling, noe som kan bidra til endret arbeidsfordeling og høyere effektivitet ved den enkelte avdeling. Det er behov for en øket kapasitet ved landets øyeavdelinger for å kunne hjelpe pasientene på en god måte.

Det store potensialet ligger i førstelinjehelsetjenesten. Vi vet at befolkningen ønsker seg helsetjenester nærmere der de bor. Samhandlingsreformen skal bidra til dette. Det er ingen grunn til å holde øyehelse utenfor reformens prinsipper. Et viktig mål for fremtidens helsetjenester er mer forebygging og tidlig innsats. Dette vil hovedsakelig skje i primærhelsetjenesten, ikke i spesialisthelsetjenesten, også når vi snakker om syn- og øyehelse.

Norges Optikerforbund ser i sitt arbeid at optikere holdes utenfor forvaltningens strategier for fremtidens helsetjeneste med bakgrunn i at optikers tjenester ikke har offentlig finansiering. Dette har vi sett konkret i arbeid inn mot barn og syn og i forhold til arbeidet med diabetesplan. Det å se på mulighetene for, og nytteverdien av, at samfunnet bidrar til visse optikertjenester – vil gjøre det enklere å gjennomføre innstillingen fra Helse- og omsorgskomiteen for fremtidens primærhelsetjeneste.

Optikers rolle

TNS Gallups helsepolitiske barometer 2016 viste at 72% i befolkningen mener noen optikertjenester bør være helt eller delvis finansiert av det offentlige. Dette er et sterkt signal på at mange ønsker offentlig finansierte øyehelsetjenester nærmere der de bor.

I Helse og omsorgskomiteens behandling av Primærhelsemeldingen (*Innst. 40 S (2015–2016) Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen Meld. St. 26 (2014–2015)*) pekes det på at optikere kan øke tilgjengeligheten og avlaste spesialisthelsetjenesten. Komiteen kommenterer også muligheten for at optikere kan være med å styrke kommunenes kompetanse og bedre tilgjengelighet til øyehelsetjenester. Det pekes også på optikere som en del av et mer helhetlig tilbud.

Stortingets behandling av Primærhelsemeldingen og det at politikere fra ulike partier har vist til optikere når det gjelder synsutfordringene hos skolebarn og hos mennesker med diabetes, har ført til at Norges Optikerforbund har vært i dialog med både Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet i forhold til denne type samfunnsutfordringer. Det at optikere ikke er en del av et etablert system for offentlig finansiering oppleves som et stort hinder for videre arbeid.

Diabetes

Det bør arbeides aktivt for at optikere over hele landet kan settes i stand til å bidra på annen måte enn i dag. Ved å sertifisere optikere og utnytte tilgjengelig kapasitet og utstyr, kan optiker sammen med fastlege og andre i primærhelsetjenesten løse arbeidsoppgaver lokalt. Optikers mulighet for å arbeide forebyggende og henvise til fastlege ved mistanke til udiagnostisert diabetes vil også styrkes med endret arbeidsdeling.

Helse- og omsorgsdepartementet har i oppdragsbrev gitt Helsedirektoratet i oppgave å se på mulighetene å trekke optikere inn i et prosjekt som kan se på dette. I arbeidet med dette problematiseres den økonomiske biten i stor grad.

Barn og syn

Under årets Arendalsuka holdt Norges Blindforbund, Høgskolen i Sørøst-Norge og Norges Optikerforbund et felles faglig seminar med påfølgende politisk diskusjon.

I forkant av dette ble det utarbeidet en rapport som konkluderte med at følgende er viktig for å sikre godt syn for barn og unge i skolen:

- Gode nasjonale retningslinjer for undersøkelse av syn hos barn.
- Bygge forståelse for viktigheten av godt syn i oppveksten - hos foreldre, skole og samfunn.
- Optiker blir en naturlig samarbeidspartner for andre i primærhelsetjenesten og hjelper barn lokalt.
- Finansiering slik at skoleelevers syn og øyehelse håndteres i førstelinjen hos optikere heller enn hos øyelege i spesialisthelsetjenesten.
- Optiker må på selvstendig grunnlag kunne attestere behovet for synshjelpemidler til barn og unge under 18 år i henhold til Folketrygdens bestemmelser.

Det ble etter Arendalsuka avholdt et fellesmøte i Helse- og omsorgsdepartementet der flere av disse elementene ble diskutert. Økonomiske forhold vanskeliggjør visse deler av prosessene, da barn i dag ikke har noen rett på å få dekket synsundersøkelse hos optiker.

Vennlig hilsen

Hans Torvald Haugo
Generalsekretær
Norges Optikerforbund